

GÖMÖRI GYÖRGY

Párbeszéd a XVII. századból

GIORDANO BRUNO ÉS CZESLAW MILOSZ EMLÉKÉNEK

INKVIZITOR: – *Valljad be nekem összes bűnödöt!
Ha így teszel, majd keblére ölel
az Egyház és megmenekülsz
a pokoltól, az örök kárhozattól!*

ERETNEK: – *Többre becsültem a fénylő szavakat,
s a nők testét a lelki tisztaságnál.
Gyakran húst ettem pénteken. Csont-
ropogtató harcot vívtam, hogy a gondolat,
az írott szó végre szabad legyen.
A való életnél, de még a másvilágnál
is többre tartottam képzeletemet.*

INKVIZITOR: – *Csak ennyi volt? Eretnek vagy, világos,
megtehetném, hogy kínpadra vonjalak.
De nem teszem. Hisz már elég öreg vagy.
Visszavonod hát téveszméidet?*

ERETNEK: – *Hogyha másoknak szenvedést okoztam,
szívből sajnálom. De amit tehetségem szerint
elmondtam, kiénekeltem – megbánhatom ugyan,
de vissza nem vonhatom. Scripta manent.
Még akkor sem, ha a Legszentebb Hivatal
elmarasztal, s bűnösnek bélyegez.*

INKVIZITOR: – *Makacsságod elborzaszt. Krisztus
és Mária szívébe tört döf szörnyű vétked.
Ők – megbocsájtanak. De énnekem
az Anyaszentegyház nevében lassú, kínos
máglyahalálra kell itélnem téged.*

Egy XVIII. századi magyar utazó levele Angliáról

*Mint egy gyönyörű kert, olyan ez az ország.
Meg van áldva jól művelt földekkel,
zöld rétekkel, erős városokkal.
Az idő itt többnyire állhatatlan.
Sokat esik, de a klíma mérsékletes.
S mivel kőszénrel fűtenek, gyakran ártalmas
gőzök szennyezik a levegő-egyet.
Bár a provánszi, vagy olasz lég édesebb,
mégis számos száz év felé ballagó
ember lakja ezt a Londont
és a gőzök nem ártanak
az idevaló fehérnépeknek sem,
kiknek szép orcája tudvalevőleg
minden más nemzetbélit felülmúl.
Angolország vitézi rendjei közül
leghíresebb a Kék Nadrággötő Rend,
ami úgy keletkezett, hogy hajdan egy grófné
harisnyakötője leesvén, az akkori király,
bizonyos Edvárd, fölemelte és
visszaadta a hölgynek, s hogy ne vélje másra,
így szólt: „Honni soít, qui mal y pense”,
ami magyarul annyit tesz, mint
„kurva az anyja, aki itt rosszra gondol”.
– Holnap reggel indulok Dúver felé.*